

L'escriptora mexicana Brenda Navarro, a la novel·la 'Ceniza en la boca', planteja quina vida val la pena viure i reivindica el dret a decidir què en volem fer

Un salt estimulante

Lluís Lloret
BARCELONA

Brenda Navarro (Ciutat de Mèxic, 1982) va estudiar sociologia i economia feminista. Va fer el màster *Estudis de gènere, dones i ciutadania* a Barcelona. Ha estat periodista, guionista, editora i ha treballat a ONG relacionades amb els drets humans. Va debutar en novel·la el 2019 amb *Casas vacías*, que va ser un èxit. Ara torna amb *Ceniza en la boca*, com l'anterior, publicada per Sexto Piso.

L'obra narra el viatge emocional de la jove protagonista, que busca les raons que van empènyer el seu germà petit a saltar d'un cinquè pis. La noia patirà la síndrome d'Ulisses anant de Mèxic a Madrid, després a Barcelona i tornant a Mèxic.

Navarro planteja quines vides val la pena viure, a més de tocar temes com la xenofòbia, la violència, el desarrelament, l'adolescència, la vellesa, la salut mental i el suïcidi. "El su-

ïcidi és el tema que em va posar en marxa. Vaig llegir la notícia d'un noi que s'havia llançat d'un cinquè pis i em va impactar molt. Penso que tots, en algun moment, hem dit «prou, no vull seguir», però no tots tenim la gosadia de fer-ho. Admiro les persones que tenen aquesta valentia, però m'entristeix que la facin servir per a matar-se", opina Navarro.

No està ben vist, però l'autora defensa el dret al suïcidi. "L'adolescència i la vellesa són moments vitals que, per algun motiu, podem pensar que hem de tutelar, i els prenem el dret a decidir el que poden fer amb la seva vida. Hem de deixar de tenir por d'aquest poder de decisió."

La novel·la és breu i apa-

L'autora toca temes com la xenofòbia, la violència, el desarrelament, el suïcidi...

Brenda Navarro va visitar Barcelona fa poc ■ ORIOL DURAN

rentment impulsiva, amb fragments de monòleg interior, de novel·la riu. "Soc bastant de seure a escriure i que el text flueixi, a veure què surt, de què volen parlar els personatges; això ho vaig fer en la primera part; en les altres tres sí que vaig fer un esquema, una feina d'estructura prèvia." A més, la música del grup Vampire

Weekend va influir en determinats fragments.

La llengua que utilitza és una mixtura molt atractiva. "Miro de recuperar el castellà-mexicà-llatinoamericà, és a dir, d'aprofitar la riquesa del llenguatge que tenim en comú tants milions de persones, barrejat, defugint la suposada puresa." Va viure tres anys a Barcelona i per això

també inclou expressions i frases en català. "És igual de natural que amb la resta de matisos lingüístics en argentí, bolivià, portuguès... A mi m'han quedat expressions de quan vaig viure aquí, com dir «Mare de Déu», en català, tot i que parli en castellà. Si no és en la literatura, on podem aplicar aquesta riquesa?", argumenta.

"Per mi, el gran tema de la novel·la és l'evolució de la narradora, de la protagonista; la ràbia que té perquè sap que ha de prendre decisions com a adulta i que no és capaç de fer-ho, com el seu germà Diego. I també he volgut mostrar que el desarrelament et fa idealitzar un espai, un moment que ja no existeix", tot i que no és una visió nostàlgica, com amb el Mèxic que deixa, molt diferent al que troba, perillós i violent.

"El que passa a Mèxic és molt específic del moment social i polític que estem vivint, però el cert és que a la majoria de ciutats de l'Amèrica Llatina es viu ai-

xí, amb aquest perill latent. Són llocs molt perillosos, però amb una vitalitat molt gran. Crec que té a veure amb el fet que sabem que cal viure de pressa i viure bé. D'alguna manera, ballar, riure, anar de festa, ens permet sobreviure a la violència estructural. És com dir «la situació és horrible, així que mireu de passar-ho bé», el que passa és que ens anem als extrems i passar-ho bé pot acabar sent molt bèstia", admet rient.

Parla amb propietat de la visió de l'emigrant. "Quan ets emigrant, coneixes la vida del nou lloc, suma; a més, podem comparar-ho tot amb altres llocs, per bé i per mal, i això és positiu, però per arribar a aquest estat hi ha un procés de dolor, de desarrelament, mai seràs la persona que va marxar del teu país, la teva manera de comportar-te canviarà."

I acaba amb un lema coherent amb l'obra: "La vida és com és i cal seguir endavant. O llançar-se d'un cinquè pis." ■

Torna el Sant Jordi Musical de Damm

Els dies 23 i 24 hi actuaran Mishima, Blaumut, Lildami, Joan Dausà o Suu

Xavier Castellón
BARCELONA

Joan Dausà, Ferran Palau, La Pegatina, Suu, Mishima, Blaumut, Sara Roy, 31 FAM, La Ludwig Band, Tramma, Xarim Aresté, Lildami, The Tyets, Gemma Humet, Joan Rovira, Ítaca Band, Pepet i Marieta i Aiala & El Tornado seran alguns dels 44 grups i solistes que actuaran en el recuperat Sant Jordi Musical –després de dos anys d'absència–, durant el cap

de setmana del 23 i el 24 d'abril, a l'Antiga Fàbrica Estrella Damm de Barcelona. També hi seran Marcel i Júlia, compositors de *Per la vida*, cançó que posa música a la campanya de Sant Jordi d'Estrella Damm que ja es pot veure a les xarxes socials. Les actuacions tindran lloc durant tota la jornada en tres escenaris diferents: el moll d'envasat, la sala de màquines i la sala de cocció de l'antiga fàbrica.

Cada dia, entre les 11.30 h i les 21.30 h, hi haurà també *foodtrucks* locals, així com també un mercat de vinils, llibres i roses, aquestes últimes

amb finalitat solidària, a càrrec de la Fundació Gaspar de Portolà, Solidaritat Sant Joan de Déu i Amics de la Gent Gran. També durant els dos dies molts dels artistes que hi actuaran també signaran exemplars dels seus últims discos, juntament amb altres que vindran expressament a fer-ho com ara Loquillo i Shuarma. A més, Damm ha organitzat una recollida de llibres en el marc de la campanya *Recicla cultura*, de la Fundació Servei Solidari, els beneficis de la qual es destinaran a programes d'alfabetització per a persones en risc d'exclusió social. ■

El drac del cartell del Sant Jordi Musical ■ DAMM

Soul II Soul inaugurarà el Mas i Mas el 28 de juliol

X.C.
BARCELONA

La banda britànica Soul II Soul inaugurarà el Mas i Mas Festival, amb un concert que, organitzat en col·laboració amb Jazztrònica, tindrà lloc el dijous 28 de juliol al Palau de la Música, en exclusiva a l'Estat espanyol, on mai fins ara no havia actuat en un acte públic, però sí en esdeveniments privats. Fundada per Jazzie B a final dels anys vuitanta, Soul II Soul va tenir grans èxits com ara *Back to life (However do you want me)* i *Keep on movin'* i va aconseguir dos premis Grammy. ■